

Jaunie inženieri ir Latvijas nākotnes balsts

Daiga STOKENBERGA

«Valstij, kura nespēj saprast, ka izglītība un tās rezultātā radītā izglītota un domājošā tauta ir vienīgais veids, kā attīstīt valsti kopumā, nav perspektīvas. Valsts vadītājiem un politiķiem ir jāmaina attieksme un nevis jāsamazina finansējums izglītbai, bet gluži pretēji – jāpalielina, jo tikai tā mēs varam radīt sabiedrību, kas spēj un vēlas radīt vērtības, kas paliek valstī,» uzsver RTU Liepājas filiāles direktors **Voldemārs Kārklīšs**.

Lai arī kā valsts samazina finansējumu izglītības sistēmai kopumā, ir arī vairāki pozitīvi pagriezieni, kas vairāk atkarīgi no ES fondu atbalsta Latvijas izglītības sistēmas pilnveidošanā. Šis gads nācis ar vairākām atbalsta programmām enerģētikas, mehānikas, dzelzceļa, metālapstrādes nozaru materiāli tehnisko bāžu pilnveidošanai un studentu materiālajam atbalstam jau profesionāli tehnisko skolu līmenī. Pieredze pierāda, ka tieši no tiem jauniešiem, kuri profesiju ir izvēlējušies jau pēc devītās klases absolūvēšanas, ir spējīgākie un ieinteresētākie augstskolu studenti. Viņi ir ieguvuši pamatprasmes savā specialitātē, izprot tās pamatus un ir sapratuši, vai vēlas turpināt strādāt izvēlētajā profesijā, vai tomēr meklē citu dzīves ceļu. Arī Voldemārs Kārklīšs uzskata, ka arodizglītība jau vidusskolas posmā ir vēlama un veicināma – jauniešiem pierod vienlaikus mācīties un arī strādāt, pieņemot lēmumus savas kompetences līmenī. Arī tad, ja izvēle bijusi kļūdaina, šiem jauniešiem ir atvērti visi ceļi mācīties cita novirziena programmās, jo profesionāli tehniskās skolas piedāvā arī pietiekami kvalitatīvu vispārīzglītojošo vidojo izglītību.

Vaicāts, kāpēc ES sociālais un citi fondi atbalsta tieši iepriekš minētās nozares, filiāles direktors komentē: «Latvijā ir vēl neizmeltas iespējas enerģētikas jomā. Mēs visi zinām, cik jāmaksā

par siltumu, bet varētu maksāt daudz mazāk, ja inženieri un enerģētiķi radītu inovācijas, ko ieviest siltuma ražošanā. Arī mūsu zinātniskajā laboratorijā tiek veikti pētījumi par atkritumu izmantošanas iespējām enerģijas un siltuma ražošanai. Tā ir tikai viena no iestrādēm, ko veic mūsu studenti un pasniedzēji. Tāpat strādājam pie pētījumiem par ēku energoefektivitāti. Savukārt transporta pakalpojumi Latvijai ir ļoti nozīmīgi, lai īstenotu vienu no tautsaimniecības mērķiem – aktivizēt tranzīta biznesu pa dzelzceļu un jūras ceļiem. Uzskatu, ka šīs nozares ilgtermiņā Latvijai būs ļoti noderīgas, tāpat kā metālapstrāde un mehānika.»

Izglītības iestādei ir jābūt soli priekšā laikam, jo tā sagatavo cilvēkus tuvākai vai tālākai nākotnei, tātad ir jāspēj paredzēt un dot jauniešiem tādu izglītību, kāda būs vajadzīga pēc gadiem, nevis šodien. Protams, neviens nevar precīzi prognozēt notikumu gaitu un pateikt, kas pēc pieciem gadiem mums būs vajadzīgi 500 jauni enerģētiķi, 3000 datorīķi un tamlīdzīgi, tāpēc galvenais ir iemācīt jauniešiem spēt reaģēt uz notikumiem, būt elastīgam un papildus apgūt zināšanas, kas atbilst konkrētajai situācijai. «Mūsu uzdevums ir iemācīt domāt un sagatavot cilvēkus darbam nākotnē, tāpēc arī mums ir jāmainās. Ir pierādījies, ka no noklausītas lekcijas neviens gudrs nav kļu-

FOTO: Kaspars KAPITS, Rf

SAVAI VALSTIJ. Inženierzinātnes ir vienīgās, uz kā balstīt ražošanu un līdz ar to arī valsts ekonomiku, uzskata Voldemārs Kārklīšs

vis – zināšanas daudz ātrāk un efektīvāk tiek iegūtas, analizējot reālas situācijas reālā laikā. Mums jau daudzus gadus ir laba sadarbība ar Nīderlandes universitāti Altmārā un Kemi Tornio universitāti Somijā. Šīs sadarbības pamatā izstrādājam jaunu e-mācību platformu, kuras ietvaros studenti varēs risināt reālas uzņēmējdarbības problēmas un piedāvāt risinājumus uzņēmējiem. Tās motivē studentus apgūt prasmes un zināšanas, meklējot papildu informāciju

datu bāzēs un internetā, piespiež pieņemt lēmumus. Šādi mācīts students ir daudz labāk sagatavots reālam darbam. Jāatzīmē, ka Nīderlandē šāda mācību sistēma kļūst arvien populārāka un sevi jau pierādījusi. Ir izveidots arī RTU Liepājas filiāles zinātniskais centrs, kas motivē studentus vairāk pievērsties zinātniskajam darbam jau studiju laikā.»

RTU Liepājas filiāle vienmēr ir bijusi vērsta uz starptautisku sadarbību un šīs sadarbības rezultātā is-

tenojuši vairākus universitātei nozīmīgus projektus. Šā gada aktualitāte ir SEED Mūžizglītības un ekonomisko konsultāciju projekts sadarbībā ar Somijas, Nīderlandes, Francijas un Itālijas partneriem. Savukārt LIFE-LEAR mūžizglītības projekts Inženierzinātņu centra ietvaros norit sadarbībā ar Lietuvu. Izveidotais Inženierzinātņu centrs piedāvās kvalifikācijas paaugstināšanu un pārkvalifikāciju cilvēkiem, kuri savas konkurētspējas uzlabošanai vēlas apgūt darbu ar programējamiem darbagādiem un iekārtām. Centra laboratorijas un tehnoloģijas varēs izmantot arī filiāles studenti. Jāatzīmē, ka šogad aktualizēta IT zinātņu programma mehatronikā, kas papildinās programēšanas un tīklu administratoru programmas. Pagaidām tā ir akreditācijas procesā.

Jau pieminētās starptautiskās sadarbības rezultātā ik gadu RTU Liepājas filiāles studenti dodas mācīties uz Nīderlandi un iziet praksi Somijā. Savukārt Somijas studenti izteikusi vēlmi praktizēties Liepājā. Uz jautājumu, kā kotējas mūsu studenti tik augsta līnēja universitātes, Voldemārs Kārklīšs atlepusi atbild: «Ļoti labi! Par to liecina gan mūsu studentu saņemtie sertifikāti, gan novērtējumi. Būtbū tie ir tuvu labākajiem ārvalstu studentu vērtējumiem. Protams, tas sniedz gandarījumu, bet es tomēr negribētu, lai šie spējīgie studenti prakses laikā atrastu sev nākamo darba vietu ārzemēs. Ir ļoti svarīgi, lai viņi atgrieztos Latvijā un savas idejas un spējas veltītu mūsu valsts attīstībai. Par šo jautājumu vairāk ir jādomā arī valdībai – vai viņi šajos jaunajos cilvēkos saskata mūsu valsts nākotni un darīs visu iespējamo, lai viņi šeit paliktu un strādātu.» ■